

Návrh na určenie investičného projektu „Modernizácia technologického celku lodný výťah Bratislava – Vlčie Hrdlo“ za strategickú investíciu

SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, so sídlom: Karloveská 2, 841 04 Bratislava - mestská časť Karlova Ves, IČO: 36 022 047 (ďalej len „SVP, š.p.“) ako investor podľa zákona č. 142/2024 Z.z. o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície a pre výstavbu transeurópskej dopravnej siete a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len “zákon o strategických investíciách”) predložil na Ministerstvo životného prostredia SR žiadosť podľa § 4 zákona o strategických investíciách s cieľom získať pre investíciu “Modernizácia technologického celku lodný výťah Bratislava – Vlčie Hrdlo” (ďalej len “Modernizácia lodného výťahu”) osvedčenie o strategickkej investícii podľa § 5 zákona o strategických investíciách. Podľa § 2 písm. b) zákona o strategických investíciách ide o investíciu, ktorá je vodohospodárskou stavbou na podporu a rozvoj vnútrozemskej lodnej dopravy na medzinárodnej vodnej ceste Rýn – Mohan – Dunaj.

1 Popis a parametre investičného projektu

Investičný projekt je zameraný na modernizáciu súčasného stavu technologického celku lodný výťah Bratislava – Vlčie hrdlo, keďže v súčasnosti je možné jestvujúce zariadenie využívať len pre opravy menších plavidiel aj to len niekoľko lodí ročne. Naviac lodný výťah v súčasnom stave nebude v blízkej budúcnosti vyhovovať ani očakávaným prísnejším environmentálnym kritériám.

Projektovaná modernizácia lodného výťahu, podľa odporúčaného variantu č.3, umožní komplexnú opravu až 45 plavidiel ročne, čo niekoľkonásobne prekračuje súčasnú kapacitu zariadenia. Suchý dok spolu s vrtuľovým dkom, vrátane ostatných technických zariadení, bude vysoko efektívnym pracoviskom.

To prispeje k zvýšeniu množstva projektov a rozšíreniu portfólia ponúkaných služieb. Modernizované zariadenie lodného výťahu umožní rýchle a efektívne dokovanie lodí, čo bude mať vplyv na zvýšenie produktivity. Vrtuľový dok bude zabezpečovať menšie opravy pri ktorých by bola oprava v suchom doku neekonomická. Viac projektov znamená aj väčší prínos pre miestne podniky a viac vysokokvalifikovaných pracovných príležitostí v porovnaní so súčasnosťou.

Zariadenie lodného výťahu v súčasnom stave nie je vhodné na zdvíhanie plavidiel s dĺžkou väčšou ako 80 metrov a šírkou väčšou ako 12 metrov, a to nielen kvôli ich rozmerom, ale aj z dôvodu hmotnosti. To znamená, že súčasné riečne osobné, nákladné a technologické lode s dĺžkou nad 80 metrov nemôžu byť na existujúcej rampe lodného výťahu obsluhované. Okrem toho je aktuálny technický stav rampy lodného výťahu morálne zastaraný. Z dôvodu vysokého veku zariadenia v blízkej dobe hrozí nedostatok dostupných náhradných dielov, čo ohrozí budúcu prevádzku celého zariadenia.

Aktuálna prevádzka technologického celku je nehospodárna. Lodný výťah je morálne opotrebovaný (vek vyše 70 rokov).

Z uvedených dôvodov bola spracovaná štúdia realizovateľnosti, ktorá odporučila zo štyroch, do úvahy prichádzajúcich riešení, tzv. „variant č. 3”: „Výstavba suchého a vrtuľového doku a modernizácia opravárenského areálu”, ktorý má najvyšší rozvojový potenciál (v strednej Európe). Štúdia preukázala, že odporúčaný variant č.3 dosahuje najvyššie výnosy, maximálnu kapacitu má najväčší strategický význam z navrhovaných riešení. V zmysle záverov štúdie

realizovateľnosti bude uvedený variant prevádzkovo aj stavebne najjednoduchší, je však finančne náročný.

Toto technické riešenie predpokladá úplné odstránenie jestvujúceho lodného výťahu a na približne rovnakom mieste vybudovanie suchého doku rozmerov 165 x 28 m, vrátane súvisiacich objektov (viď príloha štúdia realizovateľnosti Modernizácia technologického celku lodný výťah Bratislava – Vlčie Hrdlo 05/2026).

Pracovný návrh objektovej skladby pre odporúčaný variant č.3 je nasledovný:

- zakladanie suchého doku, suchý dok č.3 (165 x28) m,
- vrtuľový dok (45x15) m,
- riadiaci velín, prístavný múr (LS + PS),
- dostrojovacie nábrežie, žeriavové dráhy č. 1-3,
- centrálna dielňa, hala na opravu plavidiel,
- manipulačná plocha,
- prístupové komunikácie,
- terénne úpravy,
- nautické vybavenie bazénu,
- zabezpečenie odberu elektrickej energie

Realizácia investičného projektu pozostáva z inžiniersko-investorskej prípravy a vlastnej realizácie stavby.

Celková hodnota predpokladaných kapitálových nákladov hodnoty strategickej investície: 60 014 498,- EUR bez DPH na obdobie 4 rokov.

Vypracovanie štúdie realizovateľnosti vypracovala Katedra vodnej dopravy Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Žilinskej univerzity v Žiline, 05/2026.

2 Možnosti financovania projektu

Projekt modernizácie lodného výťahu Bratislava – Vlčie hrdlo nie je oprávnený na financovanie z fondov EÚ v rámci Programu Slovensko 2021 – 2027, pretože nespadá pod podporované opatrenia v príslušných cieľoch politiky. Ministerstvo životného prostredia SR potvrdilo, že projekty súvisiace s vodnou dopravou nie sú oprávnené na podporu v rámci cieľa politiky 2 – Zelenšia, nízkouhlíková Európa, ktorý financuje opatrenia na ochranu životného prostredia a udržateľnú energetiku.

Projekt modernizácie lodného výťahu Bratislava – Vlčie hrdlo, podľa dopytovej analýzy vyplývajúcej zo štúdie realizovateľnosti, predstavuje investíciu s vysokou finančnou návratnosťou, keďže projekt generuje vysoké príjmy vysoko prevyšujúce náklady na modernizáciu a prevádzku. Jeho financovanie z grantových mechanizmov je však obmedzené pravidlami o štátnej pomoci a finančnej medzere.

V takomto prípade je potrebné hľadať alternatívne zdroje financovania, napríklad zapojením súkromného sektora formou koncesie, alebo projektu verejno-súkromného partnerstva (PPP). Použitie koncesie pri modernizácii lodného výťahu Bratislava – Vlčie hrdlo má niekoľko kľúčových výhod:

- a) Flexibilita pri definovaní podmienok – koncesný dialóg umožňuje SVP, š.p. rokovať s potenciálnymi koncesionármi a spoločne hľadať optimálne technické riešenie rozvíjajúce investičné varianty posudzované v tejto štúdií.
- b) Vyššia motivácia súkromného sektora – koncesionár má ekonomický záujem na efektívnej prevádzke a maximalizácii výnosov, keďže jeho návratnosť závisí priamo od úspešnosti poskytovaných služieb. Tu leží hlavný rozdiel koncesie v porovnaní s projektom PPP modelu DBFO. SVP, š.p. nebude platiť súkromnému partnerovi za dostupnosť pre užívateľov, súkromný sektor bude zodpovedný za všetky aspekty finančnej udržateľnosti projektu.
- c) Dlhodobá stabilita projektu – navrhované obdobie koncesie (30 rokov) zabezpečuje stabilitu a návratnosť investícií súkromného sektora bez potreby priameho spolufinancovania zo strany verejného rozpočtu.
- d) Rozdelenie rizík – riziká, ako oneskorenia výstavby alebo prevádzkové problémy, sú v koncesnom modeli prenesené primárne na súkromného partnera, zatiaľ čo pri PPP modeloch ostáva časť rizík na strane verejného sektora.
- e) Transparentné obstarávanie – koncesný dialóg zabezpečuje konkurenčné prostredie pri výbere partnera, pričom umožňuje prispôbiť riešenie špecifikám projektu.
- f) Nižšia byrokratická náročnosť – koncesia môže byť rýchlejšie implementovaná ako komplexný PPP model, ktorý často vyžaduje zdĺhavé schvaľovacie procesy a koordináciu s viacerými verejnými inštitúciami.

3 Zhodnotenie aplikácie inštitútu strategickej investície

Podľa § 2 zákona o strategických investíciách je investorom právnická osoba zriadená štátnym orgánom.

V súlade so zákonom o strategických investíciách bude investor zabezpečovať prípravu alebo realizáciu investície v súlade s § 2 písm. d) zákona o strategických investíciách.

Podľa § 2 písm. d) zákona o strategických investíciách sa pod pojmom investičný projekt rozumie proces zameraný na prípravu alebo realizáciu investície v súlade s § 2 písm. b) zákona o strategických investíciách, pozostávajúci zo súboru zosúladených, riadených a časovo ohraničených činností, ktorý:

1. realizuje investor,
2. má určený predpokladaný začiatok a koniec trvania a harmonogram realizácie,
3. má definované aspoň finančné zdroje, ľudské zdroje a spravidla aj merateľné kvalitatívne a kvantitatívne prínosy.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o strategických investíciách vláda SR za strategickú investíciu môže určiť aj investičný projekt, ak:

- a) jeho realizácia je vo verejnom záujme,

Cieľom investície je zvýšenie bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzkovania lodnej dopravy na medzinárodnej vodnej ceste Dunaj. Investícia je zároveň v súlade s cieľom EÚ v oblasti dekarbonizácie dopravnej infraštruktúry a zvyšovaniu odolnosti voči klimatickým zmenám.

- b) bude realizovaný na území investície nevyhnutného rozsahu,

Územie investície tvoria nehnuteľnosti v k.ú. 804274 Nivy, Bratislava - Ružinov pričom celková plocha územia nevyhnutného rozsahu je 71.519 m². Predmetná nehnuteľnosť je vo vlastníctve Slovenskej republiky v správe SLOVENSKEHO VODOHOSPODÁRSKEHO PODNIKU, štátneho podniku.

- c) jeho umiestnenie je v súlade s územným plánom a strategickými dokumentami štátu, obcí alebo vyšších územných celkov, v území ktorých sa má investičný projekt realizovať,

Investícia je v súlade s územnými plánmi Bratislavského samosprávneho kraja a hlavného mesta SR Bratislavy vrátane ich doplnkov.

- d) dodržiava opatrenia na ochranu životného prostredia, ak to pre investičné projekty vyžadujú osobitné predpisy,

Investičný projekt bude podliehať posúdeniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, z ktorého vyplynú aj prípadné opatrenia na ochranu životného prostredia.

- e) spĺňa aspoň jednu požiadavku z osobitných strategických požiadaviek podľa § 3 ods. 4 zákona o strategických investíciách,

Investičný projekt „Modernizácia technologického celku lodný výťah Bratislava – Vlčie Hrdlo“ spĺňa tieto požiadavky uvedené v § 3 ods. 4 písm. a) zákona o strategických investíciách:

- **Investícia je vo výške viac ako 50 miliónov EUR (60 014 492,- EUR),**

Na základe predloženej žiadosti je možné konštatovať, že predložený investičný projekt spĺňa požadované atribúty na vydanie osvedčenia o strategickej investícii podľa § 5 zákona o strategických investíciách.

4 Záver

Po posúdení žiadosti o vydanie osvedčenia o strategickej investícii Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v súlade s § 4 ods. 5 zákona o strategických investíciách predloží vláde na schválenie návrh na určenie predmetného investičného projektu za strategickú investíciu.

Náklady súvisiace so zabezpečením investície budú v zmysle odporúčaní štúdie realizovateľnosti hradené z cudzích zdrojov formou koncesného konania.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že projekt nezakladá rozpočtovo nekryté výdavky rozpočtu verejnej správy.

Príloha – Štúdia realizovateľnosti pre stavbu modernizácia technologického celku lodný výťah Bratislava – Vlčie hrdlo, ktorú vypracovala ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE FAKULTA PREVÁDZKY A EKONOMIKY DOPRAVY A SPOJOV - KATEDRA VODNEJ DOPRAVY 12. mája 2026